

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 023723 22 Už 2
Banjaluka, 02.02.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Zemljoradničke zadruge A. B., koju zastupa punomoćnik I. Đ., advokat iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 09.10.2018. godine, tužene Uprava ....., u predmetu upisa prava svojine, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023723 18 U od 14.09.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.02.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalba se odbija kao neosnovana i potvrđuje rješenje Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 023723 18 U od 14.09.2020. godine.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem je odbijen zahtjev tužioca za oslobađanje od plaćanja sudske takse na zahtjev za vanredno preispitivanje presude broj 11 0 U 023723 18 U od 26.06.2020. godine, kojom je odbijena njegova tužba podnesena protiv akta tužene broj 21.04/951-1588/18 od 09.10.2018. godine.

U obrazloženju pobijanog rješenja sud citira odredbu člana 400. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 58/03-61/13 - u daljem tekstu: ZPP), koji se u upravnom sporu primjenjuje shodno odredbi člana 48. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), a koja propisuje da će sud osloboditi od plaćanja troškova postupka stranku koja prema svom opštem imovnom stanju nije u mogućnosti da snosi ove troškove bez štete po nužno izdržavanje svoje i svoje porodice, navodeći da se njenim pravilnim tumačenjem dođe do zaključka da se institut oslobađanja od plaćanja sudske takse isključivo odnosi na fizičko lice koje bi plaćanjem sudske takse dovelo u pitanje nužno izdržavanje svoje i svoje porodice, a koji identičan zaključak proizilazi i iz odredaba člana 12. do 14. Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20 - u daljem tekstu: Zakon o sudskim taksama) na koje se tužilac poziva. Kako je u ovoj pravnoj stvari tužilac pravno lice koje posluje u pravnom prometu i kao takvo ostvaruje dobit, jasno je da se na njega ne mogu primijeniti ove odredbe, zbog čega je zahtjev za oslobađanje od plaćanja sudske takse odbijen.

Blagovremeno podnesenom žalbom tužilac pobija zakonitost ovog rješenja zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi navodi da se sud odbijajući njegov zahtjev za

oslobađanje od plaćanja sudske takse na zahtjev za vanredno preispitivanje presude pozvao na odredbe člana 400. ZPP i 12. Zakona o sudskim taksama koje je pogrešno tumačio, jer tim odredbama nije propisano da se one odnose na fizičko lice, već se koristi izraz „takseni obveznik“ koji se može i mora primijeniti i na pravna lica. Ističe da ovakvo proizvoljno tumačenje zakona od strane suda dovodi u pitanje pravo na pravično suđenje, te dovodi i do diskriminacije, jer aktualna sudska praksa pokazuje da se i pravnim licima može priznati pravo na oslobađanje od plaćanja troškova sudske takse. Smatra da bi se ugrožavanje egzistencije članova domaćinstva kao i porodice, gledano sa aspekta pravnih lica, moglo posmatrati kao ugrožavanje opstanka poslovanja pravnog lica, što bi eventualno moglo da dovede do stečaja i gašenja istog. Podsjeća da je u zahtjevu za oslobađanje od plaćanja sudske takse priložio dokaz, bilans stanja koji potvrđuje da se nalazi u teškoj finansijskoj situaciji, a čija objektivna ocjena bi dovela do oslobađanja tužioca od plaćanja takse, što sud nije učinio, pa ostaje nejasno zašto je ovako odlučio, te doveo u pitanje pravnu sigurnost, kao i pravo na pravično suđenje. Predlaže da se žalba uvaži i pobijano rješenje preinači na način da se usvoji zahtjev tužioca za oslobađanje od plaćanja troškova sudske takse.

Odlučeno je kao u izreci ovog rješenja iz slijedećih razloga:

Pravilno je pobijanim rješenjem odlučeno o zahtjevu tužioca za oslobađanje od plaćanja sudske takse, uz stav suda da iz odredbe člana 400. stav 1. ZPP, te odredaba člana 12. do 14. Zakona o sudskim taksama jasno proizilazi da se iste odnose isključivo na fizička lica.

Naime, odredba člana 400. stav 1. ZPP propisuje da će sud osloboditi od plaćanja troškova postupka stranku koja prema svom opštem imovnom stanju nije u mogućnosti da snosi ove troškove bez štete po nužno izdržavanje svoje i svoje porodice, a iz samog teksta ove odredbe proizilazi da se ista odnosi samo na fizička lica, jer se izraz „nužno izdržavanje svoje i svoje porodice“ može isključivo vezati za fizička, a nikako za pravna lica.

Identično propisuje i odredba člana 12. stav 1. Zakona o sudskim taksama, koja istina koristi termin takseni obveznik, ali ne svaki kako to tužilac pogrešno tumači, nego samo fizičko lice. Ova odredba propisuje da sud može osloboditi taksenog obveznika od plaćanja takse ako bi plaćanjem takse, imajući u vidu visinu sredstava iz kojih se obveznik i članovi njegovog domaćinstva izdržavaju, ta sredstva bila u tolikoj mjeri umanjena da bi time bila ugrožena njihova egzistencija. Pravilnim i dosljednim tumačenjem ove odredbe je jasno da primjena iste dolazi u obzir samo u odnosu na fizička lica koja bi plaćanjem sudske takse ugrozila svoju egzistenciju i egzistenciju članova svog porodičnog domaćinstva. Navedeno dalje jasno proizilazi iz stava 4. odredbe člana 12. Zakona o sudskim taksama koji propisuje da odluku iz stava 1. ovog člana donosi sud na pisani zahtjev taksenog obveznika i da će prije donošenja odluke sud procijeniti sve okolnosti, a naročito uzeti u obzir vrijednost mjerodavnu za naplatu takse, ukupan prihod i imovinu taksenog obveznika i članova njegovog domaćinstva, kao i broj lica koja takseni obveznik izdržava, te stava 6. i 7. iste odredbe koji daju definiciju domaćinstva i definiciju izdržanih lica u smislu ovog zakona.

Zbog navedenog je pravilan zaključak suda da se institut oslobađanja od plaćanja sudske takse ne može primijeniti na pravna lica (privredna društva) koja posluju u pravnom prometu i ostvaruju dobit, jer se pojam „ugrožavanja egzistencije članova domaćinstva i porodice“, u smislu prethodno citiranih zakonskih odredaba, ne može upodobiti sa pojmom „ugrožavanja opstanka poslovanja pravnog lica“, na čemu neosnovano insistira tužilac u žalbi.

Kod takvog stanja stvari, iz naprijed navedenih razloga, na osnovu odredbe člana 235. tačka 2. ZPP, u vezi sa odredbom člana 48. ZUS, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić